



WOJEWODA MAZOWIECKI

WI-III.431.22.2021

Warszawa, 13 stycznia 2023 r.

**Pan
Jan Kraśniewski
Wójt Gminy Iłów
ul. Płocka 2
96-520 Iłów**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej¹, w związku z art. 18 ust. 1 ustawy o Funduszu², Piotr Oszako i Paulina Suszyna - inspektorzy wojewódzcy oraz Michał Mandziak - administrator w Wydziale Infrastruktury Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie (dalej MUW), przeprowadzili w dniach 18 października – 30 listopada 2021 r., oraz 23 maja 2022 r., kontrolę problemową w Gminie Iłów (dalej Gmina lub Organizator). Kontrola obejmowała okres od 2 lipca 2020 r., do zakończenia czynności kontrolnych. Zakres kontroli obejmował realizację zadań organizatora publicznego transportu zbiorowego z udziałem środków z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 29 grudnia 2022 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu wystąpienie pokontrolne.

¹ Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

² Ustawa z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2464) - dalej *ustawa o Funduszu*.

I. Organizacja realizacji zadania.

Gmina Iłów jest z mocy prawa wspólnotą samorządową, której ustrój określa ustawa o samorządzie gminnym³ oraz Statut Gminy Iłów⁴, a jego obsługę na podstawie Regulaminu Organizacyjnego⁵ zapewnia Urząd Gminy Iłów.

Na podstawie ustawy o Funduszu został utworzony państwowy fundusz celowy⁶, pozwalający na dofinansowanie realizacji zadań własnych jednostki samorządu terytorialnego, dotyczących zapewnienia funkcjonowania transportu zbiorowego w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

Zgodnie z art. 7 ww. ustawy środki Funduszu nie stanowią dotacji w rozumieniu ustawy o finansach publicznych⁷, a dofinansowanie jest udzielane w formie dopłaty do ceny usługi (dalej dopłata).

W regulaminie organizacyjnym brak jest zapisu o zadaniach w zakresie publicznego transportu zbiorowego. Zgodnie z wyjaśnieniami kontrolowanego, realizacja zadania w Gminie Iłów prowadzona była przez inspektora ds. infrastruktury (Dział VII Rozdział 4 § 21 pkt 9) oraz pracownika stanowiska ds. księgowości budżetowej, który realizuje zadania z zakresu zapewnienia realizacji zadań gospodarki finansowej urzędu, zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności przepisami ustawy o finansach publicznych (Dział VII Rozdział III pkt 3).

(Akta kontroli: 29-33)

Zasady polityki rachunkowości wprowadzono Zarządzeniem nr 93/2019 Wójta Gminy Iłów, z dnia 30 grudnia 2019 r., w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości. Polityka rachunkowości zawierała obligatoryjne elementy określone w art. 10 ust. 1 ustawy o rachunkowości⁸.

II. Objęcie dopłatą oraz realizacja zadania.

³ Ustawa z 8 marca 1990 r., o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559 ze zm.).

⁴ Uchwała Nr 29/VI/2019 Rady Gminy Iłów z dnia 28 lutego 2019 r., w sprawie Statutu Gminy Iłów.

⁵ Zarządzenie Nr 42/2015 Wójta Gminy Iłów z dnia 25.06.2015 r., w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Iłów – dalej *regulamin organizacyjny*.

⁶ Państwowy fundusz celowy pn. *Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej* - dalej *Fundusz*.

⁷ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r., o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634, ze zm.)- dalej *ustawa o finansach publicznych*.

⁸ Ustawa z 29 września 1994 r., o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 ze zm.) - *dalej ustawa o rachunkowości*.

Gmina Iłów w ramach ogłoszonego naboru wniosków, złożyła do Wojewody Mazowieckiego (dalej Wojewoda) wniosek o objęcie dopłatą w 2020 r., *realizacji zadań własnych organizatora w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej przez dopłatę do ceny usługi* (dalej wniosek o dopłatę). Dokumenty złożono dnia 26 maja 2020 r., tj. w terminie składania wniosków. Tutejszy organ pismem znak: WI-III.805.2.13.2020.PO z dnia 9 czerwca 2020 r., wezwał Gminę do uzupełnienia wniosku. Uzupełnienia wpłynęły w ustalonych terminach (12 oraz 15 czerwca 2020 r.).

(Akta kontroli: 34-74)

Na podstawie pozytywnie rozpatrzonego wniosku, Wojewoda Mazowiecki w dniu 2 lipca 2020 r., zawarł z Gminą umowę o dopłatę nr 805.2.13.2020, zgodnie z której postanowieniami, po złożeniu przez Gminę wniosku o dopłatę w danym okresie rozliczeniowym i jego pozytywnym rozpatrzeniu oraz pod warunkiem dostępności środków, będzie udzielone Organizatorowi dofinansowanie do 4 nowych linii komunikacyjnych. Warunki realizacji zadania na nowoutworzonych liniach w 2020 r., przedstawiono w poniższej tabeli.

Lp.	Nazwa linii komunikacyjnej	Długość linii komunikacyjnej	Częstotliwość połączeń na linii komunikacyjnej	Wielkość pracy eksploatacyjnej wyrażona w wozokilometrach (wzkm)
1	Iłów Szkoła - Iłów Szkoła przez Łaziska (linia nr 450)	44,5 km	405	18 022,50
2	Iłów Szkoła - Iłów Szkoła przez Brzozowiec (linia nr 451)	38,5 km	243	9 355,50
3	Iłów Szkoła - Iłów Szkoła przez Suchodół (linia nr 452)	16,6 km	324	5 378,40
4	Brzozów Stary - Brzozów Stary przez Zalesie (linia nr 453)	47,8 km	405	19 359,00
Ogółem		147,4 km	1 377	52 115,40

(Akta kontroli: 75-91)

Na mocy niniejszej umowy, Organizator uzyskał możliwość dofinansowania w ramach środków Funduszu w wysokości nieprzekraczającej **156 346,20 zł.**

- Organizator publicznego transportu drogowego (dalej Organizator) zobowiązał się m.in. do:
- sfinansowania ze środków własnych części ceny usługi w wysokości nie mniejszej niż 10 % w odniesieniu do poszczególnego zadania,
 - składania Wojewodzie wniosku o dopłatę za dany okres rozliczeniowy, którym jest 1 miesiąc roku,
 - prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanych dopłat oraz wydatków objętych dopłatą,
 - rozliczenia końcowego zadań we wskazanym terminie,
 - zwrotu niewykorzystanych środków Funduszu wraz z odsetkami od zgromadzonych środków Funduszu na rachunku bankowym Organizatora.

(Akta kontroli: 75-91)

Zadanie realizowane było na podstawie Uchwały nr 139/XXVIII/2020 Rady Gminy Iłów z dnia 27 sierpnia 2020 r., w sprawie organizacji publicznego transportu zbiorowego na terenie Gminy Iłów, zgodnie z wymogiem określonym w art. 22 ust.2 ustawy o Funduszu. Organizator zawarł umowę nr PTZ/1/2020 o świadczenie usług przewozowych w zakresie publicznego transportu zbiorowego w okresie od 1 września 2020 r., do 31 października 2020 r. (dalej umowa z Operatorem), z Przedsiębiorstwem Komunikacji Samochodowej w Grodzisku Mazowieckim sp. z o.o.⁹, na 4 liniach komunikacyjnych wg rozkładów jazdy opracowanych przez Operatora, stanowiących załącznik nr 1 do niniejszej umowy.

Z powyższej umowy wynika, że:

- planowana łączną wartość rekompensaty wynosi **116 635,55 zł.;**
- w okresie obowiązywania umowy do rozliczenia przyjęto cenę jednego wozokilometra (dalej *wzkm*) w wysokości **5,65 zł netto**, w tym rozsądny zysk w wysokości **0,30 zł., netto** (maksymalna stawka);
- szacunkowa ilość pracy eksploatacyjnej przyjęta do rozliczenia usług wynosi **28 309,60 wzkm;**
- wysokość wynagrodzenia za wykonanie w/w., usług zależy od kwoty deficytu i stanowi iloczyn wykonanych wozokilometrów oraz ustalonej stawki jednostkowej;
- wysokość stawki dopłaty i wkładu własnego wyniesie maksymalnie **116 635,55 zł., netto.**

(Akta kontroli: 92; 132-220)

⁹ Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Grodzisku Mazowieckim sp. z o.o., z siedzibą w Grodzisku Mazowieckim przy ul. Chełmońskiego 33 – dalej *Operator lub Przedsiębiorca*.

Organizator w dniu 30 października 2020 r., zawarł z Przedsiębiorcą *Aneks nr 1* do umowy z Operatorem. W Aneksie określono:

- okres realizacji przewozów – od 1 września do 31 grudnia 2020 r.;
- przewidywaną łączną wartość rekompensaty – **224 406,20 zł., netto**;
- szacunkową wartość pracy eksploatacyjnej – **52 115,40 wzkm.**

(Akta kontroli: 221-222)

Umowa została zawarta w trybie art. 22 ust. 1 pkt 4 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym (tj. w tzw., trybie zakłóceniowym). Umowa z Operatorem usług została poddana ocenie w zakresie zgodności z art. 25 ust. 3 pkt 1 – 24 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym. Stwierdzono że, przedłożona do kontroli umowa nie zawiera wszystkich obligatoryjnych zapisów w rozumieniu art. 25 ust. 3 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym. W szczególności stwierdzono brak zapisu wynikającego z pkt 19. Zgodnie z wyjaśnieniami Organizatora „*Operator przedstawił wykaz środków transportu drogowego niezbędnych do realizacji usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego na dzień podpisania umowy*”¹⁰.

Organizator publicznego transportu zbiorowego wystawił operatorowi publicznego transportu zbiorowego zaświadczenia, o których mowa w art. 28 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, na 4 linie uwzględnione we wniosku o dopłatę¹¹.

Z uwagi na kontynuację linii komunikacyjnych w bieżącym roku, kontrolerzy podczas terenowych czynności kontrolnych w dniu 20 października 2021 r., dokonali oględzin przystanku autobusowego „*Łów I*” zlokalizowanego w miejscowości Łów przy Rynku Staromiejskim. Na przystanku stwierdzono obecność rozkładu jazdy z informacją o godzinach odjazdów dla 2 linii komunikacyjnych objętych dopłatą i obsługiwanych przez Operatora. Rozkład jazdy umieszczony został w sposób widoczny i czytelny, na wysokości ok 1 m., jednak nie spełniał wymagań określonych w rozporządzeniu w sprawie rozkładów jazdy¹². Mając na uwadze, iż we wniosku wskazano w/w., przystanek autobusowy jako zapewniający infrastrukturę ułatwiającą korzystanie z komunikacji publicznej osobom niepełnosprawnym oraz osobom o ograniczonej zdolności ruchowej, skontrolowano również przystosowanie przystanku „*Łów I*” do potrzeb osób niepełnosprawnych. Osobom poruszającym się na wózku

¹⁰ Pismo Gminy Łów z dnia 26.11.2021 r.

¹¹ Zaświadczenia na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego nr IŁ/001/IX/2020, IŁ/002/IX/2020, IŁ/003/IX/2020, IŁ/004/IX/2020, IŁ/005/IX/2020, IŁ/006/IX/2020, IŁ/007/IX/2020, IŁ/008/IX/2020.

¹² Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 10 kwietnia 2012 r., w sprawie rozkładów jazdy (Dz. U. z 2018 r., poz. 202), dalej *rozporządzenie w sprawie rozkładów jazdy*.

inwalidzkim dostęp do przystanku zapewniał wyprofilowany podjazd pomiędzy poziomem ulicy a poziomem przystanku. Protokół oględzin oraz dokumentacja fotograficzna z wykonanych czynności kontrolnych została dołączona do akt kontroli. Organ kontroli wezwał Gminę do złożenia wyjaśnień w zakresie zastosowanych rozwiązań technicznych ułatwiających korzystanie osobom niepełnosprawnym z przystanku „Iłów 1”¹³. Organizator wyjaśnił, że „Gmina Iłów wspólnie z operatorem ustaliła, że linie Komunikacji Użyteczności Publicznej obsługujące przystanek „Iłów I” w szczególności będą obsługiwane przez pojazdy przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych tj. wyposażone w podwójne drzwi oraz rampę dla wózków inwalidzkich umożliwiającą ich wjazd do pojazdu”¹⁴.

(Akta kontroli: 341-344)

Zgodnie z § 7 umowy z Operatorem, Gmina zastrzegła sobie możliwość przeprowadzenia kontroli realizacji przewozów oraz wykonywanych przez operatora usług będących przedmiotem umowy. Organizator przedłożył do kontroli *Protokół odbioru usługi*, sporządzony w dniu 31 grudnia 2020 r. Z przedstawionej dokumentacji wynika, że usługa została wykonana zgodnie z zawartą umową, a zamawiający – Organizator, nie zgłosił żadnych uwag do wykonanego przedmiotu umowy. Nie przedstawiono natomiast dokumentów potwierdzających wykonanie przez Organizatora kontroli u Operatora. Kontrolowany wyjaśnił, iż „(...) nie przeprowadzał okresowych kontroli u operatora”.

(Akta kontroli: 273; 373-388)

III. Wykorzystanie dopłaty otrzymanej z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych

1. W zakresie wnioskowania o objęcie dopłatą oraz budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

We wniosku o objęcie dopłatą określono cenę usługi stanowiącą deficyt linii komunikacyjnych na jeden wozokilometr jako różnicę pomiędzy kosztami a przychodami. Cenę usługi oraz przewidywany deficyt dla poszczególnych linii komunikacyjnych przedstawiono w poniższej tabeli.

Lp.	Nazwa linii komunikacyjnej	Cena usługi	Planowana wielkość pracy eksploatacyjnej	Planowany deficyt
-----	----------------------------	-------------	--	-------------------

¹³ Pismo znak: WI-III.431.22.2021.PO z 12 listopada 2021 r.

¹⁴ Pismo Gminy Iłów z dnia 26.11.2021 r.

1	Iłów Szkoła - Iłów Szkoła przez Łaziska	3,35 zł	18 022,50	60 375,38 zł
2	Iłów Szkoła - Iłów Szkoła przez Brzozowiec	3,35 zł	9 355,50	31 340,93 zł
3	Iłów Szkoła - Iłów Szkoła przez Suchodół	3,35 zł	5 378,40	18 017,64 zł
4	Brzozów Stary - Brzozów Stary przez Zalesie	3,35 zł	19 359,00	64 852,65 zł
Ogółem			52 115,40	174 586,60 zł

(Akta kontroli: 55-74)

Na mocy zawartej umowy o dopłatę w 2020 r. Gmina Iłów złożyła do Wojewody Mazowieckiego cztery zaliczkowe wnioski o dopłatę w terminach przewidzianych w § 4 ust. 2 umowy z Wojewodą, na łączną kwotę **154 416,00 zł**. Środki finansowe wpłynęły na rachunek Gminy w 4 transzach¹⁵.

Rada Gminy Iłów Uchwałą Nr 137/XXVIII/2020 z dnia 27 sierpnia 2020 r., zmieniającą uchwałę budżetową Gminy Iłów na 2020 rok, wprowadziła do planu dochodów budżetowych¹⁶ na 2020 r., kwotę dopłaty w wysokości **156 346,20 zł**., oraz do planu wydatków budżetowych¹⁷ kwotę dopłaty wraz z wkładem własnym w łącznej wysokości **189 225,60 zł**. Uchwałą nr 152/XXXI/2020 z dnia 22 października 2020 r., zmieniającą uchwałę budżetową Gminy Iłów na 2020 r. Rada Gminy Iłów wprowadziła do planu wydatków budżetowych kwotę **37 000,00 zł**, zwiększając tym samym wysokość środków własnych Organizatora.

W toku kontroli sprawdzono prawidłowość wprowadzenia środków dopłaty przyznanych przez Wojewodę w 2020 r., do budżetu Gminy Iłów i ustalono, że przyznana dopłata ujęta została w planie dochodów i wydatków w odpowiedniej podziałce klasyfikacji budżetowej, tym samym Organizator, wypełnił dyspozycję art. 257 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

(Akta kontroli: 93-110)

2. W zakresie realizacji zadań i wydatkowania środków dopłaty.

¹⁵ WB nr 001/2020, z 20.10.2020 r. – 42 464,40 zł.; WB nr 004/2020 z 20.11.2020 r. – 42 464,40 zł.; WB nr 006/2020 z 18.12.2020 r. – 38 604,00 zł.; WB nr 008/2020 z 30.12.2020 r. – 30 883,20 zł.

¹⁶ Rozdział 60004 § 2170 Środki otrzymane z państwowych funduszy celowych na realizację zadań bieżących jednostek sektora finansów publicznych.

¹⁷ Rozdział 60004 § 4300 Zakup usług pozostałych

Na mocy umowy o świadczenie usług Operator zobowiązał się m.in. do świadczenia usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w gminnych przewozach pasażerskich w okresie od 1 września do 31 grudnia 2020 r., zgodnie z opracowanymi i zatwierdzonymi rozkładami jazdy.

Mając na uwadze powyższe, analizie poddano określone we wniosku o dopłatę dane dotyczące planowanej wielkości pracy eksploatacyjnej z faktycznie zrealizowanymi wozokilometrami wynikającymi z comiesięcznych wniosków Operatora o wypłatę rekompensaty. Szczegółowe dane w tym zakresie wskazano w poniższej tabeli.

Lp.	Nazwa linii komunikacyjnej	Planowana wielkość pracy eksploatacyjnej wyrażona w wzkm (wniosek o objęcie dopłatą)	Zrealizowana wielkość pracy eksploatacyjnej wyrażona w wzkm (wniosek operatora o wypłatę rekompensaty i rozkłady jazdy)	Różnica (C-B)
	A	B	C	D
1	Iłów Szkoła - Iłów Szkoła przez Łaziska	18 022,50	17 800,00	-222,50
2	Iłów Szkoła - Iłów Szkoła przez Brzozowiec	9 355,50	9 240,00	-115,50
3	Iłów Szkoła - Iłów Szkoła przez Suchodół	5 378,40	5 312,00	-66,40
4	Brzozów Stary - Brzozów Stary przez Zalesie	19 359,00	19 120,00	-239,00
Ogółem		52 115,40	51 472,00	-643,40

(Akta kontroli: 55-74; 223-237; 240-266)

Jak wynika z powyższej tabeli, wystąpiła różnica pomiędzy planowaną liczbą wozokilometrów określoną w umowie z Wojewodą, a faktycznie zrealizowanymi wozokilometrami wynikającymi z rozkładów jazdy, uwzględniających kalendarz na 2020 r., oraz wniosków operatora o wypłatę rekompensaty (rozliczeń miesięcznych). Zgodnie z wyjaśnieniami Operatora¹⁸ „(...) we wniosku o dopłatę za rok 2020 ujęty był jeden dzień w miesiącu czerwcu, co daje rozkładowo 643,4 km, co daje wartość planowanych kilometrów na rok 2020 – 52 115,4 km. Rzeczywista realizacja odbywała się od 1 września 2020 r., i wynosiła 51 472 km”.

(Akta kontroli: 360)

¹⁸ Pismo Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Grodzisku Mazowieckim z dnia 23 maja 2022 r., dotyczące *Rozbieżności w okresie wrzesień-grudzień 2020 r.*

Gmina na realizację zadań wydatkowała łączą kwotę **206 743,34 zł¹⁹**, w tym:

- ze środków dopłaty – **142 240,50 zł.**,
- ze środków własnych - **64 502,81 zł.** (w tym rozsądny zysk – **8 816,00 zł²⁰**),

które zaklasyfikowano w § 4300 *Zakup usług pozostałych*, zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu w sprawie szczegółowej klasyfikacji²¹.

Zapisy w ewidencji księgowej wydatków Gminy Iłów w ramach realizowanego zadania porównano z notami księgowymi oraz wyciągami bankowymi potwierdzającymi poniesione wydatki – rozbieżności nie stwierdzono.

Otrzymane w 2020 r., środki finansowe w wysokości 154 416,00 zł., wykorzystano w kwocie 142 240,50 zł., tj. w 92,12%. Niewykorzystane środki zostały zwrócone przez Organizatora na wskazany w umowie z Wojewodą rachunek bankowy MUW w kwocie **10 678,78 zł.**, w dniu 28 stycznia 2021 r.²².

Na podstawie przedłożonej przez Gminę dokumentacji merytorycznej, dokonano weryfikacji sposobu realizacji zadań objętych dopłatą w zakresie prawidłowego i rzetelnego ustalenia należnej kwoty dopłaty. Dokonując rozliczenia zadań w poszczególnych miesiącach, po uwzględnieniu przychodów ze sprzedaży biletów oraz rekompensaty z tytułu honorowania ustawowych ulg od biletów (w kwocie netto) stwierdzono, że cena usługi wynosiła między 2,64 a 5,22 zł., natomiast stawka rozsądnego zysku – 0,20 zł/wzkm. Stawki te różniły się od wartości określonych w umowie z Operatorem.

Zgodnie z wyjaśnieniami Operatora *"(...) stawka jednostkowa kosztu za 2020 r., w umowie wynosiła maksymalnie 5,65 zł/wzkm. Spółka w sposobie wyliczenia rekompensat za okres wrzesień – grudzień 2020 r., uwzględniła iloraz wszystkich kosztów i kilometrów. Dlatego też wartości te różnią się od umownych 5,65zł. Rozsądny zysk w wyżej wymienionym*

¹⁹ Nota księgowa nr 0005/NO/09/2020 z 26.10.2020 r., na kwotę 58 428,07 zł. – WB nr 003/2020 z 9.11.2020 r.;
Nota księgowa nr 0004/NO/10/2020 z 24.11.2020 r., na kwotę 58 428,07 zł. – WB nr 005/2020 z 14.12.2020 r.;
Nota księgowa nr 0011/NO/11/2020 z 23.12.2020 r., na kwotę 57 831,56 zł. – WB nr 007/2020 z 28.12.2020 r.;
Nota księgowa nr 0014/NO/12/2020 z 19.01.2021 r., na kwotę 49 873,68 zł. – WB nr 001/2021 z 20.01.2021 r.

²⁰ 44 080 wzkm * 0,20 zł.

²¹ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r., w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 513) – dalej rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji.

²² WB nr 002/2021, z dnia 28.01.2021 r.

okresie w umowie wynosił maksymalnie 30 gr/km. Spółka w rozliczeniach dotyczących rekompensaty uwzględniała 20 gr/km”²³. Co istotne deficyt, który brano pod uwagę przy wyliczeniu kwoty dopłaty nie uwzględniał rozsądnego zysku, który był wypłacany ze środków własnych. W przypadku linii komunikacyjnych nr 450, 452 oraz 453, we wszystkich okresach rozliczeniowych oraz dla linii 451 w miesiącu grudniu, cena usługi wyniosła najwyższą graniczną wartość, gdyż koszty przewyższały limit wysokości rekompensaty wynikający z umowy, tym samym maksymalna możliwa do uzyskania kwota dopłaty do tych zadań stanowiła 3,00 zł., do 1 wozokilometra. W przypadku linii 451 w miesiącu wrześniu, październiku oraz listopadzie, cena usługi była niższa niż wartość maksymalna, gdyż kwoty deficytu osiągnięte w tym okresie przez Operatora, był niższe niż wartości planowane. W związku z tym, w w/w. okresie kwoty rekompensat przekazywanych Operatorowi nie uwzględniały rozsądnego zysku.

(Akta kontroli: 274-282; 360-372)

Na podstawie kart drogowych za miesiąc listopad 2020 r., dla linii *Brzozów Stary – Brzozów Stary przez Zalesie* (linia nr 450), zweryfikowano czy kursy wymienione w rozkładzie jazdy zostały zrealizowane. W wyniku analizy w/w. dokumentów stwierdzono, że wszystkie kursy wyszczególnione w rozkładach jazdy zostały zrealizowane.

(Akta kontroli: 333-340)

Szczegółowe dane dla każdego zadania w zakresie ustalenia należnej dopłaty oraz wykorzystanych przez Gminę środków dopłaty przedstawia poniższa tabela.

²³ Pismo Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Grodzisku Mazowieckim z dnia 23 maja 2022 r., dotyczące *Rozbieżności w okresie wrzesień-grudzień 2020 r.*

Linia komunikacyjna/okres	WZKM wg rozkładu jazdy	WZKM rozliczenie	Koszt 1 wzkm	Przychód linii/wzkm	Kwota deficytu/wzkm	Maksymalna kwota dopłaty/wzkm *	Maksymalna dopłata możliwa do uzyskania	Wykorzystana dopłata	Różnica
	A	B	C	D	E (C-D)	F	G (A*F)	H (B*F)	I (H-G)
450	17 800,00	17 800,00					53 400,00 zł	53 400,00 zł	0,00 zł
Wrzesień 2020	4 895,00	4 895,00	4,53 zł	0,51 zł	4,02 zł	3,00 zł	14 685,00 zł	14 685,00 zł	0,00 zł
Październik 2020	4 895,00	4 895,00	4,37 zł	0,67 zł	3,70 zł	3,00 zł	14 685,00 zł	14 685,00 zł	0,00 zł
Listopad 2020	4 450,00	4 450,00	5,22 zł	0,73 zł	4,49 zł	3,00 zł	13 350,00 zł	13 350,00 zł	0,00 zł
Grudzień 2020	3 560,00	3 560,00	4,75 zł	0,07 zł	4,68 zł	3,00 zł	10 680,00 zł	10 680,00 zł	0,00 zł
451	9 240,00	9 240,00					27 720,00 zł	15 544,51 zł	12 175,49 zł
Wrzesień 2020	2 541,00	2 541,00	4,53 zł	1,73 zł	2,80 zł	3,00 zł	7 623,00 zł	2 678,58 zł	4 944,42 zł
Październik 2020	2 541,00	2 541,00	4,37 zł	1,73 zł	2,64 zł	3,00 zł	7 623,00 zł	3 454,60 zł	4 168,40 zł
Listopad 2020	2 310,00	2 310,00	5,22 zł	1,91 zł	3,31 zł	3,00 zł	6 930,00 zł	3 867,33 zł	3 062,67 zł
Grudzień 2020	1 848,00	1 848,00	6,68 zł	0,19 zł	6,50 zł	3,00 zł	5 544,00 zł	5 544,00 zł	0,00 zł
452	5 312,00	5 312,00					15 936,00 zł	15 936,00 zł	0,00 zł
Wrzesień 2020	1 460,80	1 460,80	4,53 zł	0,00 zł	4,53 zł	3,00 zł	4 382,40 zł	4 382,40 zł	0,00 zł
Październik 2020	1 460,80	1 460,80	4,37 zł	0,00 zł	4,37 zł	3,00 zł	4 382,40 zł	4 382,40 zł	0,00 zł
Listopad 2020	1 328,00	1 328,00	5,22 zł	0,00 zł	5,22 zł	3,00 zł	3 984,00 zł	3 984,00 zł	0,00 zł
Grudzień 2020	1 062,40	1 062,40	4,75 zł	0,00 zł	4,75 zł	3,00 zł	3 187,20 zł	3 187,20 zł	0,00 zł
453	19 120,00	19 120,00					57 360,00 zł	57 360,00 zł	0,00 zł
Wrzesień 2020	5 258,00	5 258,00	4,53 zł	0,00 zł	4,53 zł	3,00 zł	15 774,00 zł	15 774,00 zł	0,00 zł
Październik 2020	5 258,00	5 258,00	4,37 zł	0,00 zł	4,37 zł	3,00 zł	15 774,00 zł	15 774,00 zł	0,00 zł
Listopad 2020	4 780,00	4 780,00	5,22 zł	0,00 zł	5,22 zł	3,00 zł	14 340,00 zł	14 340,00 zł	0,00 zł
Grudzień 2020	3 824,00	3 824,00	4,75 zł	0,09 zł	4,66 zł	3,00 zł	11 472,00 zł	11 472,00 zł	0,00 zł
łącznie	51 472,00	51 472,00					154 416,00 zł	142 240,51 zł	12 175,49 zł

* do 90% uzyskanej kwoty deficytu na 1 wozokilometr. Maksymalna kwota dopłaty- 3,00 zł/wzkm

Jak wynika z powyższej tabeli, w przypadku linii nr 451 stwierdzono różnicę pomiędzy maksymalną kwotą dopłaty a faktycznie wykorzystaną, w łącznej kwocie **12 175,49 zł**. Powodem stwierdzonej różnicy jest fakt, że kwoty deficytu wykazane przez Operatora, były niższe niż wartość planowane.

(Akta kontroli: 347-348; 360-372)

Gmina sfinansowała z własnych środków część deficytu na liniach komunikacyjnych, który wyniósł nie mniej niż 10%, wypełniając tym samym warunek uzyskania dopłaty zgodnie z art. 13 ust. 3 pkt 1 ustawy o Funduszu oraz zobowiązanie określone w § 3 ust. 4 umowy z Wojewodą. Dane w tym zakresie przedstawiono w poniższej tabeli.

Miesiąc	Koszt zadania (kwota deficytu)	Wkład własny organizatora (bez rozsądnego zysku)	Procentowy udział środków własnych
Wrzesień 2020	53 483,65 zł	13 640,91 zł	25,50%
Październik 2020	48 617,12 zł	7 998,36 zł	16,45%
Listopad 2020	54 768,89 zł	17 115,95 zł	31,25%
Grudzień 2020	49 873,68 zł	16 931,59 zł	33,95%
Ogółem	206 743,34 zł	55 686,81 zł	26,94%

(Akta kontroli: 274-282; 302-332)

Ustalenia w zakresie wykorzystania dopłaty ze środków Funduszu, udzielonej na realizację zadań organizatora publicznego transportu zbiorowego dokonane zostały na podstawie weryfikacji finansowo-księgowej, tj. sprawozdań operatora, dokumentów księgowych, ewidencji księgowej, wyciągów bankowych potwierdzających dokonanie zapłaty. Gmina prowadziła wyodrębnioną ewidencję księgową do otrzymanych i wydatkowanych środków dopłaty. Ewidencja dochodów i wydatków prowadzona była zgodnie z przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości.

Ustalono, co następuje:

- noty księgowe na podstawie których realizowano wydatki:
 - spełniały wymogi określone w art. 22 ustawy o rachunkowości;
 - opłacane były w wysokościach i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, tj. zgodnie z przepisami art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych,
- wydatki zostały prawidłowo zakwalifikowane w odpowiednich §§ klasyfikacji budżetowej;

- nie wystąpiły przypadki przeznaczenia dopłaty na inne cele niż określone w umowie o dopłatę.

(Akta kontroli: 274-282; 326-332)

3. W zakresie rozliczenia końcowego zadań.

W dniu 21 stycznia 2021 r., Gmina przekazała rozliczenie końcowe, zgodnie z terminem określonym w § 6 ust. 2 pkt 2 umowy o dopłatę, na wzorze stanowiącym załącznik nr 4 do umowy. W toku czynności kontrolnych Przedsiębiorca dokonał korekty miesięcznych wniosków o rekompensatę składanych na podstawie umowy z Operatorem, celem skorygowania błędów w rozliczeniach. Zgodnie z wyjaśnieniami kontrolowanego „(...) w rozliczeniu końcowym błędnie wskazany był deficyt z rozsądnym zyskiem. (...) przesyłamy poprawione rozliczenie końcowe uwzględniające deficyt linii bez rozsądnego zysku. Wykazana wartość środków własnych jest sumą wkładu własnego i rozsądnego zysku”²⁴. W wyniku dokonanych korekt, powstała różnica pomiędzy faktycznie wykorzystaną a maksymalną kwotą dopłaty możliwą do uzyskania w wysokości **12 175,49 zł**²⁵. Część kwoty, która podlegała zwrotowi (10 678,78 zł) została przekazana na konto MUW w dniu 28 stycznia 2021 r. Do zwrotu pozostała kwota dopłaty w wysokości **1 496,71 zł**. Podana kwota stanowi dopłatę pobraną w nadmiernej wysokości i podlega zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych. W związku ze złożeniem przez Operatora korekt miesięcznych wniosków o rekompensatę, Gmina zobowiązała się do złożenia korekty rozliczenia końcowego w terminie 7 dni od dnia zakończenia czynności kontrolnych. Korekta rozliczenia wpłynęła 7 czerwca 2022 r., tj. po ustalonym terminie.

Poddano analizie oraz weryfikacji dane wykazane w korekcie rozliczenia z danymi wynikającymi z dokumentacji źródłowej.

Ustalono, że:

- Gmina dokonała rozliczenia końcowego linii komunikacyjnych objętych umową o dopłatę;
- dane wykazane w korekcie rozliczenia były zgodne z prowadzoną ewidencją księgową;
- Gmina wydatkowała środki dopłaty do wysokości otrzymanych środków.

(Akta kontroli: 267-272; 360-372; 389-411)

²⁴ Pismo Gminy Iłów z dnia 26.11.2021 r.

²⁵ Linia komunikacyjna 451

IV. Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie realizacji zadania.

Mając na uwadze ustalenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego stwierdzono:

1. nieprawidłowość polegająca na pobraniu dopłaty o 1 496,71 zł., wyższej niż należna na dofinansowanie do jednego zadania, co w świetle zapisów § 7 ust. 4 umowy z Wojewodą stanowi dopłatę pobraną w nadmiernej wysokości i podlega zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych;
2. nieprawidłowość polegającą na nieuwzględnieniu w umowie o świadczenie usług w sposób wystarczający zapisów umownych wynikających wprost z art. 25 ust. 3 pkt 19, ustawy o publicznym transporcie zbiorowym;
3. uchybienie polegające na podaniu do publicznej wiadomości rozkładów jazdy niespełniających wymagań określonych w rozporządzeniu w sprawie rozkładów jazdy;
4. uchybienie polegające na niezapewnieniu wystarczającego nadzoru nad realizacją zadania w związku z brakiem kontroli sposobu realizacji umowy przez Operatora;

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli informuję Pana Wójta, że wykorzystanie dopłaty otrzymanej z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych na realizację zadania własnego organizatora publicznego transportu zbiorowego w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej zostało ocenione **pozytywnie pomimo nieprawidłowości**.

Uwzględniając powyższe, **zobowiązuję Pana Wójta** do podjęcia działań mających na celu wzmożenie nadzoru nad realizacją kontrolowanego zadania oraz wyeliminowanie powstawania w przyszłości stwierdzonych nieprawidłowości, a w szczególności do:

1. Dokonywania niezwłocznego zwrotu niewykorzystanych środków z Funduszu w przypadku pobrania dopłaty w wysokości wyższej niż niezbędna na realizację zadania.
2. Zawierania umów z operatorem publicznego transportu zbiorowego z uwzględnieniem zapisów wynikających z art. 25 ust. 3 pkt 19, ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.
3. Dostosowania rozkładów jazdy do wymagań określonych w rozporządzeniu w sprawie rozkładów jazdy a także poprawienia dostępności dla osób niepełnosprawnych przystanku wskazanego w części G.1 wniosku o objęcie dopłatą.

Ponadto zobowiązuję Pana do zwrotu dofinansowania, przekazanego na realizację zadania własnego w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, w kwocie 1 496,71 zł., w ciągu 15 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego wraz z odsetkami liczonymi w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o Funduszu, na rachunek bankowy MUW prowadzony w Narodowym Banku Polskim o numerze: 49 1010 1010 0100 6713 9130 2000. Odsetki nalicza się po upływie 15 dni od dnia stwierdzenia pobrania dopłaty w nadmiernej wysokości (datą stwierdzenia pobrania dopłaty w nadmiernej wysokości jest data otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego).

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Pana Wójta na podstawie art. 49 ww. ustawy do przekazania, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Aleksandra Krzoska

Dyrektor Wydziału Infrastruktury

Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego

w Warszawie

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/